

©Koen Broos

Een Jihad van Liefde – Rashif El Kaoui, Amara Reta & Hans Van Cauwenberghe / Rataplan

Achter de verzoening het verdriet

In 'Een jihad van liefde' hield Mohamed El Bachiri een pleidooi voor menselijkheid na de aanslagen van 2016 in Brussel. De theaterbewerking van Rataplan herneemt zijn boodschap en toont de lijdende man erachter, al verhindert de heterogene speelstijl de chemie tussen de hoofdpersonages.

Een vlek is ze: een vlek die aan hem blijft kleven, maar die hij nooit zou willen uitwissen. Rashif El Kaoui zegt het als Mohamed El Bachiri, de voormalige metrobestuurder uit Molenbeek die zijn grote liefde Loubna Lafquiri verloor op 22 maart 2016, toen een zelfmoordterrorist zichzelf opblies in een metrowagon in Maalbeek. El Bachiri reageerde niet met rancune, maar vatte zijn diepe verdriet in 'Een jihad van liefde': een bevlogen boodschap van empathie die eerst als TED-talk scoorde, dan als artikel in *De Standaard*, vervolgens een populair item werd in *De Afspraak*, en uiteindelijk als boek in vier talen verscheen en alleen al in het

RECENSIE 13.05.2019

Leestijd 3 — 6
minuten

Gilles Michiels

Gilles Michiels is schrijver en cultuurjournalist. Hij publiceerde onder meer in *Rekto:verso*, *DW B* en *Dans.Magazine* en is momenteel theaterrecensent bij *De Standaard*.

Nederlands meer dan 100.000 keer over de toonbank ging. Momenteel is een vervolg in de maak.

Het boekje, in onze taal opgetekend door David Van Reybrouck, was klein en bescheiden in zijn vorm, maar groots in zijn zeggingskracht. Tegenover een meer zichtbare en negatief geladen jihad, de soms radicale strijd van moslims om het domein de Islam te verdedigen, wilde El Bachiri een verbindende jihad tonen, die teruggaat naar de betekenis van het woord in het klassiek Arabisch: inspanning. Deze inspanning is die van elke gelovige tegen de eigen hartstochten, driften en twijfels. Volgens die invulling noemde El Bachiri zich een jihadist van de liefde, bij wie geloven nooit een onderscheidende, maar altijd een humanistische daad is.

Vorbij de moedige boodschap

Het toneelstuk van regisseur Hans Van Cauwenberghe en theaterhuis Rataplan hervertelt El Bachiri's boodschap, maar ruilt zijn losse, monologische hoofdstukjes in voor een dialoogvorm waarin Mohamed (Rashif El Kaoui) en Loubna (Amara Reta) samen de scène delen. Tenminste, het is de geest van Loubna die verleidelijk rond hem cirkelt. Zij is de geliefde die met Mohamed herinneringen ophaalt aan betere tijden, maar inmiddels is ze ook zelf een herinnering geworden, die als schim in de huiskamer blijft hangen.

Een jihad van liefde toont El Bachiri dus niet alleen zoals hij in het collectieve geheugen staat gegrift: een man die in de volle schijnwerpers een moedige boodschap over humanisme en empathie verkondigt. Wat het stuk toevoegt, is het slepende rouwproces achter die façade. Ook drie jaar na Loubna's dood slaagt de weduwnaar er maar moeilijk in zijn leven op de rails te krijgen, zonder nieuwe geliefde, werk en steun van de staat of de school van zijn getraumatiseerde kinderen. Op de scène danst hij de frustratie van zich af en toont hij zich kwetsbaar in een pakkende slotmonoloog.

Wanneer Reta rond El Kaoui fladdert en hem speels bestookt met vragen, verbeeldt *Een jihad van liefde* die confronterende realiteit het treffendst. Tijdens de flashbacks, waarin het koppel je samen meeneemt in hun liefdesgeschiedenis, lijkt die clash met El Kaoui minder goed te werken. Waar de chemie van het koppel voelbaar had moeten worden, botst de sereniteit van zijn personage met haar uitbundigheid. Inhoudelijk contrasteren deze scènes de afstand door Loubna's dood, in de speelstijl lijken ze een voortzetting ervan.

Uiteenspattende watermeloen

De spreidstand die een voorstelling in zijn toon opzoekt, lijkt misschien dus een tikje te ambitieus voor een uurtje theater. Anderzijds begrijpen Van Cauwenberghe en zijn acteurs de kunst om grote gebaren klein te houden – let op hoe de aanslag verbeeld met door enkel een uiteenspattende watermeloen en een politieautootje met afstandsbediening. Op die manier hebben ze een heel integere vertaling gemaakt van El Bachiri's boekje, die bovendien de lijdende mens toont achter de oproep tot menselijkheid. *Een jihad van liefde* illustreert hoe de boodschap die hem overal staande ovaties opleverde, hem binnenshuis staande hield.

'Een jihad van liefde' van Rataplan speelt in augustus op Theater Aan Zee en in Tongeren en gaat van februari tot april 2020 op tournee.

<https://e-tcetera.be/een-jihad-van-liefde-rashif-el-kaoui-amara-retta-hans-van-cauwenberghe-rataplan/>